

tributies voor de vrije „universiteit” in die jaren belangrijk daalde.

Een voor de hand liggende conclusie, maar ze is onjuist, zoals de cijfers leren. Met enig leedvermaak (men lette ook op de veelzeggende aanhalingstekens in de uitspraak hierboven) schreven bladen als het *Wageningsch Weekblad* in het Doleantiejaar over de grote achteruitgang der V.U.

Wij hebben ons de moeite gegeven nauwkeurig de getallen na te gaan van de jaren van de felste kerkelijke strijd. Als uitgangspunt nemen we het jaar, dat aan de Doleantie voorafging: 1885. Als criteria voor groei of verval nemen we de volgende punten: *a.* het aantal leden; *b.* het aantal begunstigers; *c.* het aantal der verenigingen en corporaties, die de V.U. steunden; *d.* het bedrag der collecten; *e.* het aantal studenten. Deze punten zijn verwerkt in het volgende, leerzame overzicht:

Jaar	Leden	Begunstigers	Corporaties	Collecten	Studenten
1885	595	4597	212	<i>f</i> 9.115,94	56
1886	622	5912	258	<i>f</i> 10.128,62 ¹ / ₂	63
1887	628	6820	216	<i>f</i> 6.263,47 ¹ / ₂	77
1888	593	7221	173	<i>f</i> 3.214,85 ¹ / ₂	82
1889	559	7679	196	<i>f</i> 4.342,26	80
1890	584	7644	181	<i>f</i> 4.730,25 ¹ / ₂	83
1891	560	7878	202	<i>f</i> 4.743,64 ¹ / ₂	87

Deze getallen rechtvaardigen de volgende conclusies:

Ten eerste: het aantal leden nam in het jaar der Doleantie en in het daarop volgend jaar toe; daarna zakte het echter niet onbelangrijk. Een hoogst merkwaardig verschijnsel, waarop we nog terug moeten komen.

Ten tweede: het aantal begunstigers is regelmatig gestegen; in het Doleantiejaar en het jaar daarna zelfs zeer belangrijk.

Ten derde: het aantal contribuerende verenigingen steeg in het Doleantiejaar belangrijk, maar liep daarna onregelmatig terug.

Ten vierde: het collectenbedrag kreeg — zoals we reeds opmerkten — een behoorlijke daling; het herstelde zich enigszins na 1888.

Ten vijfde: het aantal studenten geeft een vrijwel regelmatige stijging te zien.

Een ander merkwaardig verschijnsel, niet uit deze tabellen af te lezen, is, dat sinds de Doleantie de medewerking van de zogenaamde *kleine luyden* sterker is geworden. In de tabellen wijst daarop reeds het feit, dat het aantal leden (die dus minstens vijf en twintig gulden